

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj/029-046/2009.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa az FHB Kereskedelmi Bank Zrt. (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás - mint az **Allianz Bank Zrt.** jogutódja - ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása, illetve fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának - a jelzáloghitelekhez kapcsolódó, 2007. augusztus 30. és 2009. február 25. között tanúsított kommunikációs gyakorlata általi - megsértése miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban előírt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése tárgyában folytatott utóvizsgálati eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t .

A Versenytanács az utóvizsgálatot megszünteti.

A végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

I.

Előzmények

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2009. február 25-én a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. § (1) bekezdése, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 26. § (1) bekezdése alapján versenyfelügyeleti eljárást indított az Allianz Bank Zrt. (a továbbiakban: Allianz Bank) ellen, vizsgálva annak a jelzáloghitelekhez kapcsolódó, 2007. augusztus 30. és 2009. február 25. között közzétett teljes kommunikációs gyakorlatát. Az eljárásba 2009. május 25-én ügyfélként bevonásra került az Allianz Hungária Biztosító Zrt. (a továbbiakban: Allianz Biztosító).
2. A Versenytanács 2010. június 17-én kelt, Vj/029-034/2009. számú határozatában megállapította, hogy az eljárás alá vontak
 - 2007. augusztus 30. és 2008. augusztus 31. között egyes tájékoztatásaikkal a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsítottak, illetve a fogyasztók választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszert alkalmaztak, és
 - 2008. szeptember 1. és 2009. február 25. között bizonyos tájékoztatásaikkal tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytattak,

melyre tekintettel a Versenytanács az Allianz Bankkal szemben 2.000.000 Ft, az Allianz Biztosítóval szemben pedig 1.000.000 Ft versenyfelügyeleti bírságot szabott ki.

3. Az előző pontban említett határozatában a Versenytanács kötelezte továbbá az Allianz Bankot, hogy
 - i) garantsálja, hogy azon fogyasztók esetén, akik részére 2009. március 31-ig az Allianz Bank jelzálogkölcsönt folyósított, és akiknek ezáltal a vizsgált kampányban meghirdetett 0 Ft-os kezelési költség szerepel a szerződésében, a kezelési költség mértékén a futamidő alatt nem változtat, ennek érdekében a 2010. júliusi bankszámlakivonathoz csatolt levélben, továbbá az Allianz Bank honlapján és fiókjában közzétett hirdetményben értesíti valamennyi jelzálogkölcsön szerződéssel rendelkező ügyfelét arról, hogy ezen szerződések esetében a kezelési költség vonatkozásában kifejezetten lemond az egyoldalú módosítás szerződésben foglalt jogának gyakorlásáról, mely jogról való lemondást az Allianz Bank deklaráltan az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződés módosításnak tekint;
 - ii) garantsálja, hogy azok a fogyasztók, akik részére 2009. március 31-ig az Allianz Bank jelzálogkölcsönt folyósított és akik ezáltal a kampányban meghirdetett ingyenes hitelfedezeti életbiztosításban részesültek, azok a jelzálogkölcsön szerződésük teljes futamideje alatt ingyenesen vehessék igénybe ezt a szolgáltatást, ennek érdekében a fenti i) pontban rögzítettekkel azonos módokon értesíti az érintett, jelzálogkölcsön szerződéssel rendelkező ügyfeleit arról, hogy ezen szerződések esetében kifejezetten lemond a hitelfedezeti életbiztosítás költségei ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról, mely jogról történő lemondást az Allianz Bank deklaráltan az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződés módosításnak tekint;
 - iii) értesíti ügyfeleit arról, hogy amennyiben azt az ügyfél kifejezetten kéri, az Allianz Bank díj felszámítása nélkül lehetővé teszi, hogy a fenti i) és ii) pontban meghatározott jogról történő lemondás a jelzálogkölcsön szerződés kétoldalú módosítása útján kerüljön rögzítésre.
4. Az Allianz Bank Zrt. a Versenytanács 2010. szeptember 14-én kelt Vj/066-011/2010. sz. összefonódás engedélyezése tárgyában hozott határozatát követően 2011. március 31-i hatállyal beolvadt az FHB Kereskedelmi Bank Zrt-be.¹ A Versenytanács azonban a továbbiakban az egyszerűség kedvéért az eljárás alá vonttal kapcsolatban az Allianz Bank megnevezést használja.

II.

Az utóvizsgálat

5. Az eljárás alá vont Allianz Bank számára előírt, a fenti 3. pontban ismertetett kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére a Gazdasági Versenyhivatal 2011. január 25-én kelt, Vj/029-037/2009. sz. végzésével utóvizsgálatot indított.
6. Az utóvizsgálat során az Allianz Bank akként nyilatkozott,² hogy a 2010. július hónapra vonatkozó bankszámla kivonat mellékleteként 2010 augusztusában valamennyi érintett –

¹ Vj/029-045/2009. sz. irat

² Vj/029-039/2009. sz. irat, 1. pont, illetve 1. sz. melléklet

összesen [üzleti titkot képező] számú³ – ügyfél részére kiküldésre került az alábbi tartalmú tájékoztatás és egyoldalú kötelezettségvállalás:

„Kötelezettségvállalás az Ön által az Allianz Bankkal megkötött jelzálogkölcsön szerződésre vonatkozóan

Bankunk azon értékesítési kampánya során, amelynek eredményeként az Önnel megkötött szerződés is létrejött, hirdetéseiben jelzálogkölcsön termékét 0 Ft kezelési költség mellett és ingyenes hitelfedezeti életbiztosítással kínálta. Bankunk az Önnel megkötött jelzálogkölcsön szerződés esetében a hirdetésben foglaltak szerint járt és jár el, azonban a jelzálogkölcsön szerződés szövege tartalmazza annak lehetőségét, hogy a kezelési költség mértékét a Bank meghatározott feltételek esetén módosítsa, illetve a hitelfedezeti életbiztosítás költségét az ügyfélre terhelje.

Tekintettel a fentiekre és annak érdekében, hogy az értékesítési kampány során vállaltak az érintett szerződések esetében maradéktalanul teljesüljenek, Bankunk azon jelzálogkölcsön szerződésekre vonatkozóan, amelyek alapján 2009. március 31-ig folyósított jelzálogkölcsönt – így az Önnel megkötött jelzálogkölcsön szerződésre vonatkozóan is – az alábbiakat vállalja:

- a) a kezelési költség vonatkozásában kifejezetten lemond az egyoldalú módosítás szerződésben foglalt jogának gyakorlásáról és ilyen módon kezelési költséget a jelzálogkölcsön szerződés teljes futamideje alatt nem számít fel, továbbá*
- b) a hitelfedezeti életbiztosítás ingyenességét a jelzálogkölcsön szerződésük teljes futamideje alatt biztosítja, amelynek érdekében e szerződések vonatkozásában kifejezetten lemond a hitelfedezeti életbiztosítás költségei ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról.*

Bankunk a fentiek szerinti, szerződésben foglalt jogokról történő lemondását Önre nézve kedvező, egyoldalú szerződésmódosításnak tekinti és azt az Önnel megkötött jelzálogkölcsön szerződés kétoldalú módosítása nélkül is magára nézve kötelezőként ismeri el.

Bankunk vállalja továbbá, hogy amennyiben azt Ön írásban (a 1139 Budapest, Váci út 81. címre küldött levél útján) kifejezetten kéri, abban az esetben a fenti vállalások az érintett jelzálogkölcsön szerződés kétoldalú – díjmentes – módosítása útján is rögzítésre kerülnek. Budapest, 2010. augusztus 2.”

A fentiek igazolására az Allianz Bank a vizsgáló felhívásában megjelölt számú, az ismertetett tájékoztatást tartalmazó bankszámlakivonatot csatolt.

7. Az Allianz Bank csatolta⁴ továbbá a vonatkozó, bankfiókjaiban kifüggesztett – a fenti 6. pontban ismertetett tájékoztatással lényegében azonos tartalmú – Hirdetmény szövegét, amely az Allianz Bank honlapján az adatszolgáltatás időpontjában (2011. február 17.) is megtalálható volt.⁵ A Hirdetmény az alábbiakat tartalmazta:

³ Megjegyzi a Versenytanács, hogy ez a szám nagyságrendileg megfeleltethető az alapeljárásból rendelkezésére álló, a különböző mértékű (0,00% – 0,80%) kamatkedvezményben részesült ügyfelek számára vonatkozó adatnak (annál némileg magasabb).

⁴ Vj/029-039/2009. sz. irat, 2. pont, illetve 2. sz. melléklet

⁵ Az Allianz Bank honlapján jelenleg a következő tájékoztatás olvasható: „Az Allianz Hungária Zrt. és az FHB Jelzálogbank Nyrt. hosszú távú stratégiai megállapodást kötött, amelynek keretében 2011. március 31-ével az Allianz Bank Zrt. beolvadt az FHB Bank Zrt-be, így 2011. április 1-jétől jogutódként az FHB Bank Zrt. nyújtja a banki szolgáltatásokat az Allianz Bank Zrt. ügyfeleinek is.” Az FHB Bank Zrt. lakossági ügyfeleknek szóló hirdetményei között a fenti 6. pontban ismertetett tájékoztatás nem szerepel.

„Az Allianz Bankkal megkötött jelzálogkölcson szerződéssel rendelkező (Allianz Jelzálogkölcson, Allianz Extra Jelzálogkölcson, Allianz Lakáshitel vagy Allianz Extra Lakáshitel bármely változata), azon ügyfelek részére, akiknek Bankunk 2009. március 31-ig folyósított jelzálogkölcönt.

Bankunk az 'Allianz jelzálogkölcsonök egyszeri költségek nélkül' elnevezésű értékesítési kampánya során hirdetéseiben jelzálogkölcson termékét 0 Ft kezelési költség mellett és ingyenes hitelfedezeti életbiztosítással kínálta. Bankunk a kampány során megkötött jelzálogkölcson szerződések esetében a hirdetésben foglaltak szerint járt és jár el, azonban a jelzálogkölcson szerződés szövege tartalmazza annak lehetőségét, hogy a kezelési költség mértékét a Bank meghatározott feltételek esetén módosítsa, illetve a hitelfedezeti életbiztosítás költségét az ügyfélre terhelje.

Tekintettel a fentiekre és annak érdekében, hogy az értékesítési kampány során vállaltak az érintett szerződések esetében maradéktalanul teljesüljenek, Bankunk azon jelzálogkölcson szerződésekre vonatkozóan, amelyek alapján 2009. március 31-ig folyósított jelzálogkölcönt az alábbiakat vállalja:

- a) ezen szerződések esetében a kezelési költség vonatkozásában kifejezetten lemond az egyoldalú módosítás szerződésben foglalt jogának gyakorlásáról és ilyen módon kezelési költséget a jelzálogkölcson szerződés teljes futamideje alatt nem számít fel, továbbá
- b) ezen szerződések esetében a hitelfedezeti életbiztosítás ingyenességét a jelzálogkölcson szerződésük teljes futamideje alatt biztosítja, amelynek érdekében e szerződések vonatkozásában kifejezetten lemond a hitelfedezeti életbiztosítás költségei ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról.

A fentiek szerinti, szerződésben foglalt jogokról történő lemondását Bankunk az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződésmódosításnak tekinti és azt a vonatkozó jelzálogkölcson szerződés kétoldalú módosítása nélkül is magára nézve kötelezőként ismeri el.

Bankunk vállalja továbbá, hogy amennyiben azt az érintett ügyfél írásban (a 1139 Budapest, Váci út 81. címre küldött levél útján) kifejezetten kéri, abban az esetben a fenti vállalások az érintett jelzálogkölcson szerződés kétoldalú – díjmentes – módosítása útján is rögzítésre kerülnek.

Budapest, 2010. július 28.”

8. Az Allianz Bank tájékoztatta⁶ a GVH-t arról, hogy az ügyfeleknek megküldött értesítésekben, illetve a Hirdetményben felajánlott, a szerződés kétoldalú – díjmentes – módosításának lehetőségével hány ügyfele kívánt élni. [A pontos szám üzleti titkot képez.] Az eljárás alá vont Allianz Bank előadta továbbá,⁷ hogy bár a kétoldalú módosítások elkészítését az Allianz Banknak az FHB Zrt-be történő beolvadása némileg hátráltatta, a kérelmek összesítése és az egyedi módosítások elkészítése megtörtént, melyek aláírására így az Allianz Bank várakozása szerint 2011. március végéig sor kerülhet.
9. Végezetül, az Allianz Bank nyilatkozott,⁸ hogy 2010 júliusa óta nem került sor a kezelési költség és a hitelfedezeti életbiztosítás díjának változtatására, tehát ügyfelei az érintett

⁶ Vj/029-039/2009. sz. irat, 3. pont

⁷ Vj/029-043/2009. sz. irat, 3. pont

⁸ Vj/029-039/2009. sz. irat, 4. pont

jelzáloghiteleket továbbra is kezelési költség nélkül és csoportos hitelfedezeti életbiztosítási díj megfizetése nélkül vehetik igénybe.

III. Jogi háttér

10. A Tpvt. 77. § (1) bekezdésének d) pontja szerint az eljáró versenytanács az ügyben meghozott határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, mely esetben a g) pont szerint kötelezettséget írhat elő. A Tpvt. 78. § (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a törvény rendelkezéseit megsérti.
11. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra a GVH eljárása tekintetében – az Fttv-ben meghatározott eltérésekkel – a Tpvt. rendelkezéseit kell alkalmazni.
12. A Tpvt. 76. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében a vizsgáló utóvizsgálatot tart a határozatban foglalt kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. Ugyanezen szakasz (4) bekezdésének c) pontja rögzíti, hogy az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a kötelezettség teljesítése esetén az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti, nem teljesítés esetén pedig határozattal korábbi határozatát visszavonja, illetve megváltoztatja, ha a kötelezettség teljesítése nem indokolt.
13. A Tpvt. 76. § (3) bekezdése értelmében az utóvizsgálatra a versenyfelügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

IV. A Versenytanács döntése

14. A Versenytanács Vj/029-034/2009. sz. határozatában foglalt kötelezés teljesítése akkor állapítható meg, ha az eljárás alá vont maradéktalanul kielégítette az alábbi – kumulatív – feltételeket:
 - garantálja, hogy a futamidő alatt nem változtat az érintett ügyfelek kezelési költségének mértékén,
 - akként, hogy a kezelési költség vonatkozásában kifejezetten lemond az egyoldalú módosítás szerződésben foglalt jogának gyakorlásáról,
 - amit deklaráltan az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződésmódosításnak tekint,
 - és az előző két albekezdésben foglaltakról az érintett ügyfeleket
 - a 2010. júliusi bankszámlakivonathoz csatolt levélben,
 - az Allianz Bank honlapján közzétett hirdetményben, továbbá
 - az Allianz Bank fiókjaiban közzétett hirdetménybenértesíti;
 - garantálja, hogy a futamidő alatt az érintett ügyfelek a hitelfedezeti életbiztosítást ingyenesen vehetik igénybe,
 - akként, hogy kifejezetten lemond a hitelfedezeti életbiztosítás költségei ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról,

- amit deklaráltan az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződésmódosításnak tekint;
- és az előző két albekezdésben foglaltakról az érintett ügyfeleket
 - a 2010. júliusi bankszámlakivonathoz csatolt levélben,
 - az Allianz Bank honlapján közzétett hirdetményben, továbbá
 - az Allianz Bank fiókjaiban közzétett hirdetményben
 értesíti; továbbá
- az érintett ügyfeleket értesíti arról, hogy – az ügyfél kifejezett kérése esetén, külön díj felszámítása nélkül – lehetővé teszi, hogy az előző két francia bekezdésben meghatározott jogról történő lemondás a jelzálogkölcson szerződés kétoldalú módosítása útján is rögzítésre kerüljön.

15. Az utóvizsgálat során feltárt tényállás alapján megállapítható, hogy az eljárás alá vont Allianz Bank a kezelési költség vonatkozásában

- a jelzálogkölcson szerződés egyoldalú módosításának jogáról lemondott, ily módon vállalva, hogy kezelési költséget a jelzálogkölcson szerződés teljes futamideje alatt nem számít fel, s 2010 júliusa óta nem is változtatott annak mértékén;
- e jogról történő lemondását – azt az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződésmódosításnak tekintve – a vonatkozó jelzálogkölcson szerződés kétoldalú módosítása nélkül is magára nézve kötelezőként ismerte el;
- az ügyfél kifejezett írásos kérése esetére vállalta, hogy az egyoldalú módosítási jogról való lemondásra és a kezelési költség felszámításától való tartózkodásra vonatkozó vállalása az érintett jelzálogkölcson szerződés kétoldalú – díjmentes – módosítása útján is rögzítésre kerüljön;
- s mindezekről az érintett ügyfeleket
 - a 2010. júliusi bankszámlakivonat mellékleteként,
 - az Allianz Bank honlapján közzétett hirdetményben, továbbá
 - az Allianz Bank fiókjaiban közzétett hirdetményben
 értesítette.

16. Továbbá, az utóvizsgálatban beszerzett bizonyítékok szerint az Allianz Bank a hitelfedezeti életbiztosítással kapcsolatban

- annak költségei ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról lemondott, ily módon vállalva, hogy a hitelfedezeti életbiztosítás ingyenességét a jelzálogkölcson szerződés teljes futamideje alatt biztosítja, s 2010 júliusa óta nem is változtatott annak díján;
- e jogról történő lemondását – azt az ügyfélre nézve kedvező egyoldalú szerződésmódosításnak tekintve – a vonatkozó jelzálogkölcson szerződés kétoldalú módosítása nélkül is magára nézve kötelezőként ismerte el;
- az ügyfél kifejezett írásos kérése esetére vállalta, hogy a költségek ügyfélre terhelésének szerződésben foglalt jogáról való lemondására és a hitelfedezeti életbiztosítás ingyenességének biztosítására vonatkozó vállalása az érintett jelzálogkölcson szerződés kétoldalú – díjmentes – módosítása útján is rögzítésre kerüljön;
- s mindezekről az érintett ügyfeleket
 - a 2010. júliusi bankszámlakivonat mellékleteként,
 - az Allianz Bank honlapján közzétett hirdetményben, továbbá

- az Allianz Bank fiókjaiban közzétett hirdetményben értesítette.

17. A fentiekre tekintettel a Versenytanács megállapította, hogy az eljárás alá vont Allianz Bank a Vj/029-034/2009. számú határozatban foglalt kötelezésnek eleget tett, ezért a Tpv. 76. § (4) bekezdésének c) pontja szerint az utóvizsgálatot megszünteti.
18. Megjegyzi a Versenytanács, hogy a jelen végzés nem érinti az érintett ügyfelek azon jogát, hogy esetleges polgári jogi igényeiket bírósági úton érvényesítsék, különös tekintettel a jelen végzés meghozatalát követően végrehajtott esetleges kezelési költségemelésre és/vagy a hitelfedezeti életbiztosítás ingyenességének megszüntetésére.

V.

Egyéb kérdések

19. A GVH hatásköre a 2008. szeptember 1-jét megelőzően tanúsított magatartások tekintetében a Tpv. 45. §-án, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpv. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
20. A 2008. szeptember 1-jétől kezdődően tanúsított magatartások esetében a GVH hatásköre az Fttv. 10. §-ának (3) és (5) bekezdésein, illetékessége a Tpv. 46. §-án alapul, melyek értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt indított ügyekben, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed. A Vj/029-034/2009. számú határozatában (ld. 178-179. pontok) a Versenytanács megállapította a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörének jelen ügybeni fennállását.
21. Az utóvizsgálat tekintetében a GVH hatáskörét a Tpv. 76. §-a alapozza meg.
22. A jelen végzéssel szembeni jogorvoslat lehetőségét a Tpv. 82. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2011. április 12.

Váczai Nóra sk.
előadó versenytanács tag

Dr. Miskolczi-Bodnár Péter sk.
versenytanács tag

Dr. Szántó Tibor sk.
versenytanács tag